

Dosarul nr. 2ra-548/2022
2-17181719-01-2ra-18042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M.Anton, I.Secrieru, V.Cotorobai)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Boico
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Andrei Știrbu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Știrbu
împotriva lui Veaceslav Dolghih cu privire la repararea prejudiciului material și moral
cauzat prin infracțiune,
împotriva deciziei din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La data de 10 iulie 2017 Andrei Știrbu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Veaceslav Dolghih cu privire la repararea prejudiciului material și moral
cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 03 februarie 2006, de către
Procuratura sect. Buiucani mun. Chișinău a fost pornită urmărirea penală conform
elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art. XXXXX Codul penal.

A indicat că în cadrul urmării penale s-a stabilit că în anul 1989 Veaceslav
Dolghih, fiind moștenitorul imobilului din XXXXX, a încheiat o tranzacție de vânzare-
cumpărare a imobilului menționat cu Andrei Știrbu, iar în urma tranzacției vizate,
Veaceslav Dolghih a primit suma de 10 000 de ruble URSS, însă, la acel moment, din
diverse motive invocate, nu au fost perfectate actele de înstrăinare a imobilului.
Ulterior, la 18 octombrie 2005, Veaceslav Dolghih a încheiat un contract de vânzare-
cumpărare a imobilului din XXXXX cu Eudochia Mamciueva la prețul de 290 000 de
lei, echivalentul a 24 000 de dolari SUA.

Reclamantul a notat că la 03 aprilie 2006 Procuratura Buiucani, mun. Chișinău a
emis ordonanța de încetare a urmării penale, invocând lipsa faptului infracțiunii. La

26 februarie 2013, în baza plângerii lui, a fost emisă încheierea judecătorului de instrucție prin care a fost declarată nulă ordonanța emisă și a fost reluat procesul penal.

A menționat că prin ordonanța Procuraturii Buiucani mun. Chișinău emisă la 31 decembrie 2013, a fost încetată urmărirea penală în privința lui Dolghih Veaceslav conform elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 195 alin. (2) din Codul penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală, pe motiv că a intervenit termenul de prescripție.

În opinia lui Andrei Știrbu, a fost constatată cert vinovăția lui Veaceslav Dolghih în comiterea escrocheriei, însă, în conformitate cu prevederile art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, urmărirea penală a fost încetată din cauza intervenirii termenului de prescripție.

Reclamantul a susținut că în urma comiterii infracțiunii de către pârât, i-a fost cauzat prejudiciu. În prezent este imposibil de stabilit valoarea a 10 000 de ruble URSS, însă, luând în considerare că drept urmare a tranzacției încheiate între părți, urma să devină proprietar al casei de locuit, consideră necesar de încasat contravaloarea acesteia la prețul stabilit de către Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău care este de 389 339 de lei.

Andrei Știrbu a afirmat că a suportat și prejudiciu moral, manifestat prin suferințele psihice, or, suma de 10 000 de ruble însușită de către pârât a fost adunată pe parcursul a zeci de ani prin muncă. La fel, drept urmare a tranzacției încheiate, s-a instalat cu traiul în această casă și a locuit mai mulți ani, a investit în reparația acesteia, a efectuat îmbunătățiri, după care a fost nevoit să părăsească această locuință, care o considera ca fiind casa sa. Aceste evenimente i-au creat suferințe psihice și fizice prin stres, cât și agravarea esențială a stării sănătății. Concomitent, a fost nevoit să se prezinte de nenumărate ori în fața organelor de urmărire penală pentru a-și apăra drepturile.

A solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a sumei de 389 339 de lei cu titlu de prejudiciu material și sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost respinsă integral acțiunea depusă de Andrei Știrbu.

La 20 iunie 2018 Andrei Știrbu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Andrei Știrbu și a fost menținută hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Andrei Știrbu și a fost casată integral decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Andrei Știrbu, a fost casată hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat de la Veaceslav Dolghih în beneficiul lui Andrei Știrbu suma de 24 000 de dolari SUA cu titlu de prejudiciu material, convertiți în valută națională la data executării hotărârii. Totodată, s-a încasat de la Veaceslav Dolghih în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 9147,6 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 25 septembrie 2020 Veaceslav Dolghih, reprezentat de avocatul Dumitru Cazacu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău în partea încasării sumei de 24 000 de dolari SUA cu titlu de prejudiciu material și restituirea cauzei în această parte la rejudecare.

Prin decizia din 22 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Veaceslav Dolghih, reprezentat de avocatul Dumitru Cazacu, a fost casată decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Știrbu Andrei. S-a casat hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea, ca fiind prescrisă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că conform art. 267 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Prescripția extinctivă ca termen juridico-civil se răsfrânge asupra posibilității apărute la persoană (fizică sau juridică) de a-și apăra dreptul încălcat pe calea acțiunii civile. Prescripția extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acțiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acțiunii - dreptul la apărare pe calea acțiunii civile – dreptul la acțiune.

Expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile. Dreptul subiectiv încălcat poate fi benevol executat de către persoana obligată și după expirarea prescripției extinctive.

Prescripția extinctivă trebuie înțeleasă ca termen care determină granițele de timp ale cerințelor respective, dispunând de posibilitatea de exercitare forțată în ordine judecătorească. Obiect al prescripției extinctive este dreptul de a cere, adică dreptul îndreptat la apărarea dreptului subiectiv încălcat sau interesului protejat de lege.

Reieșind din prevederile art. 271 din Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția. Prescripția începe să curgă doar din momentul în care este încălcat dreptul subiectiv sau interesul protejat de

lege. Subiect al dreptului de înaintare a cererii față de instanță despre expirarea termenului de prescripție este reclamantul și pârâtul.

În virtutea art. 271 din Codul civil, reclamantul se include de prevederea „la cererea persoanei, în favoarea căreia a curs prescripția”, or, legislația civilă cunoaște cazuri, când la reclamant poate să apară necesitatea în apărarea intereselor sale pe calea cererii referitor la omiterea termenului de prescripție.

Potrivit art. 281 alin. (1) din Codul civil, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației. La expirarea prescripției se pierde posibilitatea exercitării forțate a dreptului subiectiv prin intermediul acțiunii. Dacă termenul de prescripție a expirat, persoana obligată se eliberează de executarea obligației.

Raportând la caz normele legale sus-indicate, în coroborare cu circumstanțele pricinii stabilite, instanța de apel a concluzionat că Știrbu Andrei a omis termenul de adresare în instanța de judecată, depunând acțiunea la 10 iulie 2017, iar curgerea termenului de prescripție în speță a apărut cel târziu din momentul în care acesta a aflat despre încălcarea dreptului său și, anume, 31 decembrie 2013, data când procuratura a emis ordonanță de încetare a procesului penal pe motiv de nereabilitare în privința pârâtului/intimat Dolghih Veaceslav, urmărirea penală fiind încetată din motivul expirării termenului de prescripție pentru atragere la răspundere penală.

Astfel, Știrbu Andrei în calitate de victimă a infracțiunii urma să înainteze prezenta acțiune cel târziu la 31 decembrie 2016, adică în interiorul termenului de prescripție. Ultimul a înaintat cererea de chemare în judecată la 10 iulie 2017, adică după scurgerea termenului de prescripție, nu a solicitat repunerea în termen, iar partea oponentă, în favoarea căreia acest termen s-a scurs a invocat momentul respectiv în apărarea sa.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a relatat că Știrbu Andrei urma să depună cerere de chemare în judecată în vederea apărării dreptului său din ziua când a aflat despre încălcarea dreptului său, ceea ce nu a făcut decât la data de 10 iulie 2017, cu încălcarea termenului de prescripție, iar careva circumstanțe, ce ar permite suspendarea curgerii termenului de prescripție sau întreruperea acestuia nu s-au constatat.

La data de 24 noiembrie 2021 Știrbu Andrei a declarat recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 24 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Mai mult ca atât, a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat normele de drept material.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 iulie 2021, și a fost expediată participanților la proces la 22 noiembrie 2021 (f.d.237), prin urmare recursul depus la 24 noiembrie 2021 se consideră a fi depus în termenul legal.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 18 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Știrbu Andrei.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Știrbu Andrei se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Boico

Iurie Bejenaru